

SÖKANDE

OneMed Sverige AB, 556764-4140

Ombud: Advokat Ulf Yxklinten
MAQS Advokatbyrå i Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

KONKURRENSVERKET	
20190702	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

MOTPART

Stockholms stad, Serviceförvaltningen, Upphandlingsavdelningen
Box 7005
121 62 Johanneshov

Ombud: Stadsadvokat Malin Runnako Axén
c/o Stadsledningskontoret
Juridiska Avdelningen/allmänjuridik
Hantverkargatan 3 A
105 35 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

YRKANDEN M.M.

Stockholms stad (staden) genomför en upphandling av ramavtal avseende tillhandahållande av förbrukningsmaterial inom området städprodukter och kemikalier. Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) offentlig upphandling, LOU. Tilldelningsgrunden är lägsta pris. Av tilldelningsbeslut daterat den 15 februari 2019 framgår att Stockholms stad har för avsikt att teckna avtal med Procurator AB (Procurator).

OneMed Sverige AB (bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering sker utan beaktande av Procurators anbud. Bolaget anför bl.a. följande. Procurators anbud skulle inte ha kvalificerats för utvärdering utan borde rätteligen ha diskvalificerats. Procurators anbud uppfyller inte de uppställda kraven avseende teknisk förmåga och kapacitet. Procurators anbud uppfyller inte heller de uppställda kraven på redovisning av bolagets kvalitets- och miljöarbete. De av Procurator angivna referensuppdragen är inte likvärdiga det i upphandlingen aktuella uppdraget eftersom referensuppdragen avser uppdrag av väsentlig mindre omfattning. Vidare uppfyller Procurators anbud inte det uppställda kravet på att minst 90 procent av efterfrågat sortiment per varugrupp ska offereras och uppfylla ställda krav för att anbudet ska gå vidare för prövning.

Genom att utvärdera Procurators anbud trots ovan angivna brister har staden frånfallit uppställda obligatoriska krav. Staden har därmed överträtt transparens- och likabehandlingsprinciperna. Var för sig är ovan angivna grunder tillräckliga för att Procurators anbud skulle ha diskvalificerats och inte utvärderats. Genom att trots det utvärdera Procurators anbud har staden

gynnat Procurator till nackdel för OneMed vars anbud annars skulle utsetts till vinnande i upphandlingen.

Staden bestrider bifall till bolagets ansökan och anför bl.a. följande. Staden inte har brutit mot någon bestämmelse LOU eller mot någon av de gemenskapsrättsliga principer som LOU vilar på. För det fall brister skulle anses föreligga såvitt avser upphandlingsdokumentet eller förfarandet i övrigt är bristerna inte av sådan art eller omfattning att kraven i LOU åsidosatts. Det saknas således skäl för beslut om att stadens upphandling ska göras om eller att rättelse ska vidtas.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

I 20 kap. 6 § första stycket LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. I 4 kap. 1 § LOU anges att en upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vidare anges i samma paragraf att upphandlingar ska genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Prövningen i förvaltningsrätten tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat, utan förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad sökanden har anfört är visat att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU, och att detta medfört att sökanden lidit eller kan komma att lida

skada.

Förvaltningsrättens utredningsansvar är begränsat och för att ett ingripande mot en upphandling ska ske krävs det i princip att den som gör gällande att upphandlingen är felaktig på ett klart sätt anger vilka omständigheter som denne grundar sin talan på. Om det finns skäl för ingripande enligt LOU har förvaltningsrätten att välja mellan att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den ska rättas, oavsett hur bolagets yrkanden har utformats.

Relevanta delar av förfrågningsunderlaget m.m.

I upphandlingsdokumentet har i punkterna 1.2.2, 2.3, 2.8–2.11, 3.2 och 4.4 bl.a. följande angetts.

1.2.2 Uppdraget

Uppdraget omfattar leverans av förbrukningsmateriel inom området Städprodukter och kemikalier till Stadens verksamheter. Leverantören ska aktivt medverka till att Staden har en god försörjning av förbrukningsmateriel. Vidare ska Leverantören medverka i kontinuerliga uppföljningar av sitt sortiment samt sina transporter. Staden kommer vid senare skede ej att upphandla ett övrigt sortiment utan upphandlat sortiment är till största del vad Staden kommer att införskaffa under avtalsperioden. För vidare information, se avsnitt 3. Leverantören ska ha ett helhetsansvar för förbrukningsmateriel inom området vilket i korthet innebär

- anskaffning och utveckling av sortiment
- att svara för distribution till beställande enheter inom Staden
- att svara för beställnings- och statistiksystem för de bolag samt stiftelser som inte använder Stadens elektroniska inköpssystem.

2.3 Tillgång till andra företags kapacitet

En anbudsgivare får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags kapacitet för att uppfylla krav som avser ekonomisk och finansiell ställning eller teknisk och yrkesmässig kapacitet. Anbudsgivaren ska i förekommande fall vara beredd att senast inom fem arbetsdagar inkomma med ett bevis på åtagandet från företaget i fråga eller på annat sätt visa att man kommer att förfoga över nödvändiga resurser när avtalet ska fullgöras. Om annat företags kapacitet åberopas för att uppfylla krav som avser ekonomisk och finansiell ställning ska det företaget åta sig ett solidariskt ansvar för leverantörens

fullgörande av kontraktet. Anbudsgivare ska i dessa fall vara beredd att inom fem arbetsdagar efter begäran inkomma med ett bindande åtagande.

2.8 Kompetens och erfarenhet

Anbudsgivare ska ha en dokumenterad kompetens och erfarenhet av att organisera och driva verksamheten motsvarande de förutsättningar som anges i detta upphandlingsdokument. Anbudsgivaren ska vara organiserad så att verksamheten bedrivs med hög service och god kvalitet. Anbudsgivaren ska även ha bedrivit regelbunden försäljning/distribution av aktuellt föremål för upphandlingen hos minst 100 unika beställare med således 100 olika adresser inom referentens organisation. Som bevis på teknisk förmåga och kapacitet ska anbudsgivaren nedan lämna en beskrivning av företagets organisation. Beskrivningen ska innehålla:

- Beskrivning av anbudsgivarens organisation
- Anbudsgivarens tre största kunder till vilket anbudsgivaren levererar motsvarande artiklar som upphandlingen omfattar
- Beskrivning av leverantörens erfarenhet att logistiskt klara av uppdrag i den storlek som aktuell upphandling omfattar.

2.9 Referenser

För att styrka sin erfarenhet och visa att anbudsgivaren kan utföra uppdraget på det sätt som anges i kravspecifikationen ska två referenser från tidigare uppdrag redovisas. Anbudsgivaren ska bedrivit minst ett likvärdigt uppdrag till offentlig myndighet. Med likvärdigt uppdrag avses uppdrag med likvärdig omfattning för de delområden där anbudsgivaren lämnat anbud. Syftet med referenserna är att styrka att anbudsgivaren har erfarenhet som motsvarar kraven i upphandlingsdokumenten.

2.10 Kvalitetsarbete

Anbudsgivaren ska tillämpa dokumenterade kvalitetssäkringsrutiner som säkerställer att uppdrag utförs på ett sådant sätt att den överenskomna omfattningen och kvaliteten uppnås och upprätthålls. Kvalitetssäkringsarbetet ska bedrivas med stöd av hjälpmedel och/eller rutiner som gör det möjligt att följa upp uppdraget och mäta de resultat som uppnås mot uppsatta mål, detta i enlighet med ISO 9001 eller likvärdigt. Anbudsgivaren ska lämna en beskrivning av vilka metoder för kvalitetssäkring som tillämpas och hur ovanstående krav kommer att uppfyllas och efterlevas under kontraktperioden. Anbudsgivaren ska på anmodan av staden, bifoga kopia på certifikat som styrker kvalitetssäkringen.

- a. Tillämpar anbudsgivaren dokumenterade kvalitetssäkringsrutiner som motsvarar

angivna krav?

b. Beskriv här vilka metoder för kvalitetssäkring som tillämpas och hur ovanstående krav kommer att uppfyllas och efterlevas under kontraktperioden.

2.11 Miljöarbete

Anbudsgivaren ska bedriva ett dokumenterat miljöarbete som är öppet för granskning av staden. Med miljöarbete avses att anbudsgivaren minst har en miljöpolicy samt verkar kontinuerligt för att minska miljöpåverkan. Rutiner för att efterleva ställda miljökrav samt gällande lagar och föreskrifter ska finnas. Miljöarbetet ska vara aktivt under hela ramavtalsperioden. Anbudsgivare ska beskriva sitt miljöarbete samt på anmodan av staden, inkomma med miljöpolicy samt eventuell miljöcertifiering så som ISO 14001 eller likvärdig för att styrka krav enligt ovan.

a. Tillämpar anbudsgivaren ett dokumenterat miljöarbete som motsvarar angivna krav?

b. Beskriv här miljöarbetet som tillämpas och hur ovanstående krav kommer att uppfyllas och efterlevas under kontraktperioden.

3.2 Specifika produktkrav

Observera att krav på produkterna generellt framgår av bilaga Anbudssortiment. Det innebär att det är kravspecifikationen som i första hand gäller och det är utifrån det som står i kravspecifikationen som Staden gör en jämförelsebedömning för offererad produkt. Utöver de krav som framgår i anbudssortimentsbilagan ska även miljökrav och andra krav i upphandlingsdokumenten uppfyllas för att offererad artikel ska godkännas.

OBS: Angivna referensprodukter är endast exempel och är till för att underlätta för anbudsgivarna.

4.4 Kontroll av artiklar och belastningsvärde

Minst 90 % av efterfrågade sortiment per varugrupp ska offereras och uppfylla ställda krav för att anbudet ska gå vidare för prövning. Om en offererad artikel inte överensstämmer med vad som efterfrågas av Staden eller om samma artikel lämnats på två olika positioner kommer möjlighet till korrigerande att ges. Korrigerande avser då att ersätta offererad artikel med en annan, ny artikel. Denna möjlighet kommer att ges på maximalt 15 % av anbudssortimentet dock maximalt två gånger per artikel. Vidare står det en upphandlande myndighet fritt att själv bestämma hur förfrågningsunderlaget i en upphandling ska utformas och myndigheten väljer själv vad som ska tillmätas betydelse så länge det sker inom ramen för offentliga upphandlingars grundläggande principer. Detta grundar sig i att

det är den upphandlande myndigheten som faktiskt ska köpa de varor eller tjänster som är föremål för upphandling.

Det står anbudsgivaren fritt att lämna anbud på annan likvärdig produkt än den som angivits. Med likvärdig menas att den offererade produkten i samtliga hänseenden (hållbarhet, livslängd, funktionalitet, innehåll, dosering, antal i förpackning, förpackningsstorlek, färg m.m) garanterar en kvalitetsnivå som minst motsvarar den refererade produkten. Staden förbehåller sig rätten att avgöra om den offererade produkten anses som likvärdig. Anses produkten som icke likvärdig kommer staden att betrakta produkten som icke offererad. Det åligger anbudsgivaren att tydliggöra och hänvisa på ett tydligt sätt så att Staden kan göra en bedömning av artikeln.

OBS: Om mer än 10 procent av anbudsgivarens offererade artiklar inom respektive varugrupp efter korrigering, erhåller belastningsvärde, eller lämnats tomma kommer anbudet att förkastas.

Har staden brutit mot likabehandlings- och transparensprincipen?

Bolaget har fört fram att staden genom att ta Procurators anbud vidare till utvärdering trots brister i anbudet har brutit mot principerna om lika-behandling och transparens.

Av principerna om transparens och likabehandling i 4 kap. 1 § LOU följer att den upphandlande myndighetens krav ska anges på ett sätt som gör att varje leverantör med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget kan skapa sig en bild av möjligheterna att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Höga krav bör ställas på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av ett förfrågningsunderlag. Även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU inte träds för när (se rättsfallet RÅ 2002 ref. 50). Av EU-domstolens praxis framgår att förfrågningsunderlaget ska vara utformat så att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla leverantörer kan tolka informationen på samma sätt (se bl.a. mål C-19/00, SIAC Construction Ltd).

Vidare står det en upphandlande myndighet fritt att själv bestämma hur förfrågningsunderlaget i en upphandling ska utformas och myndigheten väljer själv vad som ska tillmätas betydelse så länge det sker inom ramen för offentliga upphandlingars grundläggande principer. Detta grundar sig i att det är den upphandlande myndigheten som faktiskt ska köpa de varor eller tjänster som är föremål för upphandling.

Frågan om teknisk kapacitet

Bolaget anför bl.a. följande. Upphandlingens omfattning är att leverantören ska ha ett helhetsansvar för förbrukningsmateriel inom området vilket i korthet innebär anskaffning och utveckling av sortiment, svara för distribution till beställande enheter inom staden, svara för beställnings- och statistiksystem för de bolag samt stiftelser som inte använder stadens elektroniska inköpssystem. Det uppdrag som upphandling avser omfattar alltså distribution d.v.s. leveranser utförda med fordon. För att ett anbud ska kvalificeras för utvärdering fordras alltså att anbudsgivaren i anbudet visar tillgång till kravställd och nödvändig transportkapacitet för att kunna leverera d.v.s. distribuera. Sådan transportkapacitet kan anbudsgivaren ha tillgång till i sin egen organisation eller så kan distributionskapacitet i form av transportkapacitet hos ett annat företag åberopas. Det väsentliga är att anbudsgivaren visar att denne har tillgång till kapaciteten och detta är en fråga helt skild från frågan vem som faktiskt kommer att utföra transporterna. Det framgår tydligt av förfrågningsunderlaget att upphandlingsföremålet d.v.s. det uppdrag som efterfrågas även innefattar förmåga att utföra transporttjänster och inte, som staden gör gällande, endast förmågan att beställa transporter från annan utförare. Stadens påstående att det enda som kravställts är en teknisk förmåga och kapacitet att se till att annan utför distributionen saknar stöd i förfrågningsunderlaget. Att leverantörens uppdrag att leverera produkter också omfattar att utföra de nödvändiga

transporterna som ingår i upphandlingsföremålet framgår bl.a. av förfrågningsunderlaget punkterna 1.2.2 och 1.4.8 vari anges uttryckligen att uppdraget omfattar: ”leverans” och ”transporter”. För att kunna genomföra det uppdraget fordras att anbudsgivaren har tillräcklig teknisk förmåga och kapacitet enligt kravet uppställt i FFU p. 2.8. Procurator har inte egen teknisk förmåga eller kapacitet att utföra de transporter som upphandlingen omfattar. Procurator använder sig av en extern transportör för att utföra distribution till beställande enheter. Procurator har i sitt anbud uppgett att bolaget inte åberopar annans kapacitet trots att bolaget inte på egen hand har kapacitet att utföra det aktuella uppdraget. Genom att ange en avsikt att anlita en underleverantör i kombination med att underleverantörens kapacitet inte åberopats för att uppfylla kravet på teknisk förmåga och kapacitet har Procurator tydligt angett att bolaget saknar den nödvändiga kapaciteten.

OneMed har i enlighet därmed åberopat annans kapacitet för att uppfylla kvalificeringskravet avseende teknisk förmåga och kapacitet. Det har inte Procurator gjort.

Staden anför följande. Staden uppfattar att bolaget anför att Procurator saknar egen teknisk förmåga och kapacitet att utföra de transporter som upphandlingen omfattar, varför Procurator för att uppfylla kraven rätteligen borde ha åberopat annans kapacitet i detta avseende, vilket inte gjorts. Enligt punkt 2.3 i upphandlingsdokumentet får anbudsgivaren vid behov åberopa annans kapacitet för att uppfylla de kvalificeringskrav som ställs på anbudsgivaren ifråga om ekonomisk och finansiell ställning samt teknisk och yrkesmässig kapacitet. Det är riktigt, såsom sökanden angett, att den leverantör som staden tecknar kontrakt med bl.a. ska kunna svara för distribution till beställande enheter inom staden. Det ska emellertid understrykas att "att svara för distribution" eller leverans inte är detsamma som att transportera. Det ställs i upphandlingsdokumentet inga krav på att anbuds-

givaren ska transportera städprodukterna och kemikalierna till beställande enheter, än mindre utgör det ett kvalificeringskrav. De kvalificeringskrav som ställs ifråga om teknisk och yrkesmässig kapacitet anges i punkten 2.8. Kapacitet att transportera utgör inget kvalificeringskrav i denna upphandling.

De krav som i punkt 6.4 i upphandlingsdokumentet ställs i fråga om transport utgör inte kvalificeringskrav utan särskilda kontraktsvillkor. Det ska noteras att i upphandlingsdokumentets punkt 3.5.2 om personal och 6.4 om transportkrav anges transportörer som exempel på underleverantörer. I punkt 6.4 anges bl.a. att staden vill öka andelen miljöfordon "som används för transport av produkter/som levereras från antagen leverantör" samt att kraven gäller för "anbudsgivaren såväl som för eventuell underleverantör som utför transporter". Det har således framgått även i dessa delar att anbudsgivare inte har behövt ha kapacitet att genomföra transporter själva eller åberopa annans kapacitet i detta syfte. Det ställs inte heller krav på att anbudsgivaren redan i sitt anbud ska ange eventuella underleverantörer. Om anbudsgivaren avser att anlita en underleverantör ska detta anges som åberopande av annans kapacitet endast om detta sker för att anbudsgivaren ska uppfylla ställda kvalificeringskrav. Så har inte varit fallet ifråga om Procurators anbud, varför anbudet inte heller har brustit i denna del.

Sökanden synes göra gällande att en anbudsgivare i sitt anbud måste visa tillgång till "kravställd och nödvändig transportkapacitet för att kunna leverera dvs distribuera". Staden kan emellertid inte känna igen att det i upphandlingsdokumentet finns något sådant krav. Det skulle tvärtom stå i strid med likabehandlingsprincipen och transparensprincipen att förkasta Procurators anbud av det skäl som sökanden gör gällande.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Av 14 kap. 1 § LOU framgår att en upphandlande myndighet i upphandlingen får ställa krav på att

leverantörerna ska vara kvalificerade i vissa avseenden. Kraven får avse endast behörighet att utöva yrkesverksamhet, ekonomisk och finansiell ställning, eller teknisk och yrkesmässig kapacitet. De krav som myndigheten ställer ska vara lämpliga för att säkerställa att leverantören har den rättsliga och finansiella förmåga och den tekniska och yrkesmässiga kapacitet som krävs för att utföra det kontrakt som ska tilldelas. Alla krav ska ha anknytning till det som ska anskaffas och stå i proportion till detta. Kraven kan uttryckas som minimikrav på förmåga. Av 14 kap. 5 § LOU framgår att ett krav på teknisk och yrkesmässig kapacitet får innebära att leverantören ska förfoga över nödvändiga personalresurser och tekniska resurser samt ha sådan erfarenhet som behövs för att kontraktet ska kunna fullgöras enligt en ändamålsenlig kvalitetsstandard.

Den aktuella upphandlingens kvalificeringskrav framgår under punkten 2 i upphandlingsdokumentet. Under punkten 2.8 Kompetens och erfarenhet framgår bl.a. att anbudsgivaren ska ha dokumenterad kompetens och erfarenhet av att organisera verksamhet motsvarande de förutsättningar som anges i upphandlingsdokumentet. Under punkten 1.2.2 Uppdraget finns vidare en beskrivning av vad den aktuella upphandlingen avser. Av denna framgår i huvudsak att leverantören ska ha ett helhetsansvar för förbrukningsmateriel inom området vilket bl.a. innebär, såvitt nu är aktuellt, att svara för distributionen till beställande enheter inom staden. Bolaget menar att det tydligt framgår av upphandlingsdokumentet att kvalificeringskravet avseende teknisk kapacitet avser förmåga att utföra transporter. Staden å sin sida menar att något kvalificeringskrav som innebär att anbudsgivaren ska ha kapacitet att själv transportera städprodukter och kemikalier till de beställande enheter inte finns uppställt i upphandlingen. Förvaltningsrätten anser att det utifrån ordalydelserna i punkterna 2.8 och 1.2.2 inte går att utläsa att leverantören ska ha förmåga att utföra transporttjänster. Formuleringen ”svara för distribution” som anges i uppdragsbeskrivningen ges enligt förvaltningsrätten en alltför vidsträckt innebörd om den ska anses

omfatta att leverantören ska ha egen förmåga att utföra transporter. Inte heller ordet leverans kan i sig tolkas som att det innebär ett krav på egen transportkapacitet. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att egen förmåga att utföra transporttjänster inte utgjort ett kvalificeringskrav i förevarande upphandling på det sätt som bolaget gjort gällande. Det har därmed inte heller funnits skäl för Procurator att åberopa andra företags kapacitet för att för att uppfylla krav som avser teknisk kapacitet. Förvaltningsrätten bedömer således att skäl för ingripande enligt LOU saknas med anledning av vad bolaget anfört i denna del.

Frågan om kvalitetslednings- och miljöarbete

Bolaget anför i huvudsak följande. Punkterna 2.10 b och 2.11 b i förfrågningsunderlaget kan inte läsas på annat sätt än att det är obligatoriska krav att beskriva metoderna för kvalitetssäkring respektive beskriva sitt miljöarbete samt hur de uppställda kraven kommer att uppfyllas och efterlevas. En ISO-certifiering säger ingenting annat än att det finns ett kvalitetssäkringsarbete respektive ett miljöarbete som Procurator självt utformat och bestämt innehållet i.

Staden har inte förstått vad ISO 9001 eller ISO 14001 innebär. ISO 9001 innehåller inte ett enda krav på hur kvalitetsarbetet ska se ut eller några lägsta eller högsta kvalitetskrav. Det är därför helt omöjligt att genom certifieringen dra några som helst slutsatser hur kvalitetskraven och policies är formulerade eller hur kvalitetsarbetet rent praktiskt bedrivs. Detta därför att certifieringen endast beskriver en formell procedur för framtagande av dokument och rutiner som ska finnas men att det är den certifierade som självständigt och individuellt beslutar om vad det ska stå i dokumenten. Vad staden anger om 58 stycken krav är därför missvisande eftersom inte något av dessa innehåller något kvalitetskrav. Även ISO 14001 saknar, precis som

ISO 9001, helt krav på hur miljöarbetet ska se eller bestämmer några lägsta eller högsta miljökrav.

Procurator har inte lämnat någon beskrivning av vilka metoder för kvalitets-säkring som tillämpas eller någon beskrivning av sitt miljöarbete samt inte heller angett hur kraven kommer att uppfyllas eller efterlevas. Staden hävdar att förfrågningsunderlaget inte uppställer något krav på längd, detaljnivå eller dylikt ifråga om de kravställda beskrivningarna. Oavsett stadens processuella inställning i målet är det ett självklart krav att redovisa det arbete som anbudsgivaren erhållit certifiering avseende eftersom det av certifieringen är omöjligt att dra någon slutsats. Stadens påstående att Procurator lämnat en beskrivning av dess kvalitetsarbete saknar stöd i Procurators anbud. Staden menar att det av hänvisningen till ISO certifiering framgår vilka metoder etc. som Procurator tillämpar. Det är helt enkelt fel. Inte heller Procurators hänvisning till ISO 14001 innebär att Procurator har beskrivit sitt miljöarbete för att styrka kravuppfyllelse.

OneMed har i dess anbud tydligt redovisat hur bolagets kvalitetsarbete bedrivs och därigenom i anbudet uppfyllt det uppställda kravet. Stadens påstående att en korrekt tillämpning av det obligatoriska krav som staden uppställt skulle stå i strid med likabehandlings- och transparensprincipen är grundlöst.

Staden anför följande. I punkt 2.10 i upphandlingsdokumentet har staden ställt som krav att anbudsgivaren ska bedriva kvalitets-säkringsarbete "i enlighet med ISO 9001 eller likvärdigt". Syftet med kravet är, såsom framgår av upphandlingsdokumentet, att "uppdrag utförs på ett sådant sätt att den överenskomna omfattningen och kvaliteten uppnås och upprätthålls" samt att det ska vara möjligt att "följa upp uppdraget och mäta de resultat som uppnås mot uppsatta mål". Anbudsgivaren har behövt dels bekräfta att dessa krav uppfylls och dels beskriva på vilket sätt. En beskrivning har varit

nödvändig eftersom anbudsgivaren har kunnat uppfylla kraven på kvalitets-säkringsarbete på mer än ett sätt (jfr i enlighet med ISO 9001 eller lik-värdigt). ISO 9001 är en internationellt fastställd standard som ingår i ISO 9000-serien. Samtliga standarder i ISO 9000-serien avser utformningen av ledningssystem med fokus på kvalitet – kvalitetsledningssystem. ISO 9001 är en kravstandard med 58 krav, vilka samtliga måste uppfyllas för att ett företag ska kunna certifieras enligt standarden. Ett företag som uppfyller standardens samtliga krav kan certifieras av ett ackrediterat certifieringsorgan. Certifieringsorganet gör då en revision och kontrollerar att samtliga krav är uppfyllda. En sådan certifiering gäller endast en fastställd period och måste därefter förnyas med ny revision och kontroll. Procurator har svarat på stadens frågor med en kortfattad beskrivning. Av upphandlingsdokumentet framgår inga krav på längd, detaljnivå eller dylikt ifråga om beskrivningen av kvalitetsarbete. Procurator har beskrivit att bolaget är certifierat enligt ISO 9001 och revideras årligen enligt denna standard. Staden har bedömt att detta svarar på frågan om kvalitets-säkringsmetod och hur Procurator kommer att uppfylla och efterleva kraven under kontraktperioden. Det är således stadens bedömning att Procurator uppfyller kraven i upphandlingsdokumentet i denna del. Procurator har senare även gett in ISO 9001-certifikat till styrkande av vad som angetts i anbudet. Anbudsgivarna skulle även beskriva sitt miljöarbete, med vilket staden avsett minst en miljöpolicy samt ett kontinuerligt verkande för att minska miljöpåverkan. Liksom ISO 9001 är ISO 14001 en kravstandard enligt vilken ett bolag efter revision och kontroll av uppfyllnad av standardens samtliga 55 krav kan bli certifierat för viss tid. Staden har bedömt att Procurators svar i denna del svarar på frågan om bolagets miljöarbete och kontinuerliga verkan för minskning av miljöpåverkan och att Procurator uppfyller kraven i upphandlingsdokumentet även i denna del. Det certifikat som Procurator senare gett in styrker vad som angetts i anbudet.

Ett förkastande av Procurators anbud av de skäl som sökanden gör gällande skulle strida mot likabehandlingsprincipen och transparensprincipen.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att staden inte ställt några krav på att anbudsgivaren ska vara certifierad enligt ISO 9001 avseende kvalitetsledningssystem eller enligt ISO 14001 avseende miljöledningssystem. Av de kvalificeringskrav som återfinns i punkterna 2.10 och 2.11 i upphandlingsdokumentet framgår bl.a. att ”kvalitetssäkringsarbetet ska bedrivas med stöd av hjälpmedel och/eller rutiner som gör det möjligt att följa upp uppdraget och mäta de resultat som uppnås mot uppsatta mål, detta i enlighet med ISO 9001 eller likvärdigt” samt att ”anbudsgivare ska beskriva sitt miljöarbete samt på anmodan av staden, inkomma med miljöpolicy samt eventuell miljöcertifiering så som ISO 14001 eller likvärdig för att styrka krav”. Det är ostridigt att Procurator är ISO-certifierade avseende kvalitets- respektive miljöledningsarbete. Som ovan nämnts omfattar de aktuella kvalificeringskraven i denna del inte att anbudsgivarna måste vara certifierade enligt ISO-standard utan kraven kan även uppfyllas på andra likvärdiga sätt. För det fall en anbudsgivare emellertid har visat att denne är certifierad enligt ISO-standard kan det, enligt förvaltningsrättens mening, inte vara nödvändigt att denne därutöver måste lämna beskrivningar av sitt arbete som är lika omfattande som om denne inte varit certifierad.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av punkterna 2.10 och 2.11 i upphandlingsdokumentet inte går att utläsa några krav på hur omfattande och detaljrika beskrivningar som efterfrågas. Det framgår inte heller att beskrivningarna ska redogöra för hur det praktiska kvalitetslednings- respektive miljöarbetet ska gå till. Förvaltningsrätten konstaterar att bolagets beskrivningar förvisso är mycket kortfattade men bedömer att det, särskilt med hänsyn till att Procurator ostridigt är certifierat enligt ISO, inte är visat att beskrivningarnas innehåll är av enklare beskaffenhet än vad som efterfrågats i upphandlingsdokumentet.

Förvaltningsrätten finner således att de beskrivningar Procurator lämnat innehåller sådan information som efterfrågats av staden och därmed kan anses vara tillräckliga för att uppfylla de obligatoriska kvalificeringskraven avseende kvalitetslednings- och miljöarbete i upphandlingsdokumentet. Vad bolaget anfört i dessa delar medför därmed inte att det finns skäl att göra en annan bedömning än den staden gjort. Skäl för ingripande enligt LOU saknas därmed.

Frågan om likvärdiga referensuppdrag

Bolaget anför i huvudsak följande. I punkt 2.9 i förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande: ”Med likvärdigt uppdrag avses uppdrag med likvärdig omfattning för de delområden där anbudsgivaren lämnat anbud.” De referensuppdrag som Procurator angett avser Malmö respektive Helsingborg och är väsentligt mindre och har inte likvärdig omfattning med det uppdrag som upphandlingen avser. Procurator har därmed inte uppfyllt kvalificeringskravet att visa erfarenhet av likvärdiga uppdrag. Anbudet har i strid med likabehandlingsprincipen och till nackdel för OneMed kvalificerats trots bristande kravuppfyllelse.

Enligt förfrågningsunderlaget är de obligatoriska kraven formulerade som följer:

- a. ”Anbudsgivare ska ha en dokumenterad kompetens och erfarenhet av att organisera och driva verksamheten motsvarande de förutsättningar som anges i detta upphandlingsdokument.” (punkt 2.8)
- b. ”Med likvärdigt uppdrag avses uppdrag med likvärdig omfattning för de delområden där anbudsgivaren lämnat anbud.” (punkt 2.9)

Det kan inte råda någon tvekan om att det i upphandlingen av staden uppställts obligatoriska krav för kvalificering av anbudsgivare som innebär

att anbudsgivaren ska ha erfarenhet av att utföra uppdrag som har samma omfattning som det som upphandlingen avser. Det är staden självt som formulerat de tydliga kraven. Att det är en betydande skillnad i omfattning mellan de av Procurator angivna referensuppdragen och det som upphandlingen avser är ostridigt mellan parterna. Kortfattat kan konstateras att omfattningen av uppdragen har ett direkt samband med storleken av den upphandlande myndigheten. Omfattningen av uppdraget för Malmö kommun är därför endast cirka en tredjedel av det i målet aktuella och uppdraget för Helsingborgs kommun ca en sjundedel. Staden hävdar grundlöst att det ”ställs inga krav på viss storlek” av referensuppdragen. Stadens påstående är uppseendeväckande eftersom det tvärtom är ovanligt tydligt uttalat i förfrågningsunderlaget att det uppställs krav på motsvarande och likvärdig omfattning.

OneMed gör inte gällande, så som staden påstår, att endast referensuppdrag som avser staden skulle anses uppfylla det obligatoriska kravet. OneMed saknar helt anledning att påstå något sådant. Kravet kan uppfyllas med åberopande av uppdrag med motsvarande omfattning utförda åt landsting eller sammanslutning av kommuner i Sverige eller i annat EU-land. Men det är i sak betydelselöst eftersom staden nu uppställt tydligt formulerade krav som måste uppfyllas för att anbudsgivare ska kvalificeras i upphandlingen. Genom att utvärdera Procurators anbud trots ovan angivna brister har staden frånfallit uppställda obligatoriska krav. Staden har därmed överträtt transparens- och likabehandlingsprinciperna. Det har staden inte haft rätt till och Procurators anbud ska diskvalificeras och inte utvärderas.

Staden anför följande. I upphandlingsdokumentets punkt 2.9 ställs som krav att anbudsgivaren ska ha bedrivit minst ett likvärdigt uppdrag till offentlig myndighet. Med likvärdigt uppdrag avses uppdrag med likvärdig omfattning för de delområden där anbudsgivaren lämnat anbud. Det är riktigt att de referensuppdrag som Procurator angett avser Malmö stad och Helsingborgs

stad dvs. två av Sveriges största kommuner. Staden bestrider påståendet att referensuppdragen avser uppdrag av väsentligt mindre och inte likvärdig omfattning. Båda referensuppdragen omfattar föremålet för den nu aktuella upphandlingen. I upphandlingsdokumentet ställs inga krav på viss storlek, utan referensuppdragen ska vara likvärdiga. Sökanden synes dock göra gällande att staden borde ha godkänt referensuppdrag endast i den mån dessa avsett just Stockholms stad, då någon lika eller större kommun än Stockholms inte finns i Sverige. En sådan begränsning är dock inte önskvärd och sannolikt inte förenlig med LOU. Staden har bedömt att båda Procurators referensuppdrag är likvärdiga föremålet för den nu aktuella upphandlingen. I vart fall måste uppdraget för Malmö stad, Sveriges tredje största kommun, anses likvärdigt. Under anbudsprövningen har staden kontaktat Procurators angivna referenter och mot bakgrund av den beskrivning som lämnats konstaterat att kraven på referensuppdrag uppfyllts. Procurator uppfyller således ställda krav ifråga om referenser.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Den aktuella upphandlingen rör tillhandahållande av förbrukningsmaterial inom området städprodukter och kemikalier. Enligt punkten 2.9 i upphandlingsdokumentet ska anbudsgivaren lämna in två referenser avseende tidigare uppdrag varav minst ett ska avse ett likvärdigt uppdrag till offentlig myndighet. Vidare framgår att det med ”likvärdigt uppdrag avses uppdrag med likvärdig omfattning för de delområden där anbudsgivaren lämnat anbud”. När det gäller referensuppdrag ställer upphandlande myndighet i regel krav på sådana i syfte att så långt det är möjligt försäkra sig om att leverantörerna har sådan erfarenhet att de kommer kunna fullgöra sina väsentliga åtaganden i kommande avtalsförhållande. Enligt förvaltningsrättens mening måste kravet på att referensuppdrag ska vara av likvärdig omfattning tolkas som att uppdragen ska vara likartade de tjänster som är föremål för den aktuella upphandlingen samtidigt som anbudsgivaren ska visa att de har kapacitet att fullgöra det efterfrågade uppdraget. Den upphandlande myndigheten har, inom ramen

för de grundläggande principerna, en mycket stor frihet att utforma sitt förfrågningsunderlag och har även ett visst tolkningsföreträde beträffande skrivningar i det egna förfrågningsunderlaget förutsatt att det inte innebär en överträdelse av unionsrättens principer (se Kammarrätten i Jönköpings dom den 6 oktober 2016 i mål nr 2225-16). Staden har anfört att det i upphandlingsdokumentet inte ställts krav på att uppdragen ska vara av viss storlek utan att referensuppdragen ska vara likvärdiga. Förvaltningsrätten konstaterar att det av ordalydelsen i kravet i punkten 2.9 inte framgår att referensuppdragen sett till omsättningen måste vara lika stora som uppdraget i förevarande upphandling. Förvaltningsrätten konstaterar vidare att det inte framkommit annat än att de av Procurator angivna referensuppdragen avser föremålet för nu aktuell upphandling.

Enligt förvaltningsrätten har det inte kommit fram tillräckliga skäl för att ifrågasätta stadens bedömning av om de aktuella referensuppdragen uppfyller kvalificeringskravet avseende referensuppdrag. Vad bolaget anfört innebär således inte att Procurator inte skulle uppfylla det obligatoriska kravet i punkten 2.9 i upphandlingsdokumentet. Skäl att diskvalificera Procurators anbud på denna grund föreligger därmed inte och skäl för ingripande enligt LOU saknas.

Frågan om likvärdiga produkter

Bolaget anför följande. I varugrupperna Tvättmedel respektive Diskmedel har Procurator på positionerna 4, 10, 11 och 15 respektive 19, 26, 28 och 30 offererat produkter som inte uppfyller uppställda krav. Procurator har enligt punkten 4.4. i upphandlingsdokumentet rätt att ersätta två produkter i respektive varugrupp. Eftersom Procurator offererat fyra produkter som inte uppfyller uppställda krav kvarstår under alla förhållanden två icke godkända produkter i varje varugrupp. Procurator når därmed inte upp till

minimikravet i punkten 4.4 att minst 90 procent ska vara offererat och ska uppfylla uppställda krav. Procurators anbud ska därför diskvalificeras.

Position 4: Ett krav är att produkten fungerar bra i både varmt och kallt vatten. Detta framgår inte av Procurators anbud. Baserat på den information Procurator lämnat i bilagan samt om man följer den länk som angetts framgår inte information som visar att produkten är likvärdig.

Position 10: Referensprodukten är ostridigt ett högalkaliskt tvättmedel (pH 13-14) för alla typer av textilier. Offererad produkt är lågalkaliskt (pH 10,5) och inte avsett för alla typer av textilier utan avsett endast för moppgarn, svabbgarn och städdukar. Detta framgår av den information Procurator lämnat i till anbudet bifogat säkerhetsdatablad/länk. Referensprodukten har mycket bättre tvätteffekt vid lägre koncentrationer och den offererade produkten kan därför inte anses likvärdig.

Position 11: Olika dosering, enligt PLS två ml jämfört med tio ml. Om doseringen följs blir det inte samma tvätteffekt och det är därför inte likvärdig produkt. I kravställning av beskrivningen av likvärdighet i förfrågningsunderlaget punkt 4.4 framhålls särskilt att doseringen ska vara lika. Bakom detta krav ligger säkert en hänsyn till användarvänlighet.

Position 15: Kravet effektivt för "hårt proteinrik" smutsad tvätt uppfylls inte. Till Procurators anbud bifogat produktblad anger inte som en av produktens egenskaper att den är avsedd för "hårt proteinrik" smutsad tvätt. Det är därför inte en likvärdig produkt.

Position 19: Offererad produkt, Rekals blötlägningsmedel Hydra 3,75 L, är i "kapsel" avsedd för användning i slutet system, dvs. går inte att använda utan Rekals specifika doseringssystem. Den offererade produkten fungerar inte i alla system på det sätt som referensprodukten gör. Referensprodukten

är en traditionell 5 L dunk innebärande att produkten kan användas i alla system och offererad produkt är därför inte likvärdig.

Position 26: Anbudsgivare ska i anbudet lämna information i prisbilagan som är tillräcklig för att staden ska kunna bedöma om artikeln är likvärdig med efterfrågad produkt. Baserat på den information Procurator lämnat i bilagan samt om man följer den länk som angetts framgår inte information som visar att produkten är likvärdig. Länken leder inte till någon information alls. OneMed bestrider stadens påstående att länken tidigare har fungerat.

Position 28: I produktbeskrivningen anges att produkten ”ska vara anpassad för användning i långa diskprogram såväl som snabbprogram och i lägre temperaturer”. Följer man länken och läser den information som återfinns där kan man omöjligen utläsa att produkten är anpassad både för långa och korta diskprogram. Informationen som visar att produkten är likvärdig och offererad produkt är därför inte likvärdig.

Position 30: Enligt beskrivningen ska den efterfrågade produkten vara ”koncentrerad och neutral”. Offererad artikel är sur med pH-3 vilket framgår av det till Procurators anbud bifogade produktbladet. Neutralt pH-värde är 7. Offererad produkt är därför inte likvärdig

Det obligatoriska kravet att den offererade produkten i *samtliga hänseenden* ska hålla en nivå som *minst motsvarar den refererade produkten* kan inte missförstås. Det ostridigt i målet att det är kravspecifikationen som i första hand gäller för bedömningen av vad staden efterfrågar. I kravspecifikationen anges en referensprodukt med tillägget eller likvärdig. Respektive angiven referensprodukts egenskaper utgör således en del av kravspecifikationen.

Staden anför i huvudsak följande. Av upphandlingsdokumentets punkt 1.5.1 framgår bl.a. att bedömningen av huruvida kraven på tjänsten uppfylls görs utifrån anbudsgivarens intyganden och beskrivningar. Det staden jämför mot är i första hand vad som framgår av stadens kravspecifikation, vilket anges i upphandlingsdokumentets punkt 3.2.

Det står anbudsgivaren fritt att lämna anbud på annan likvärdig produkt. I det följande bemöter staden sökandens påståenden ifråga om Procuratos uppfyllande av ställda krav avseende offererade artiklar.

Position 4: Staden bestrider sökandens påstående att den av Procurator offererade artikeln inte skulle uppfylla ställda krav. Dagens tvätt- och sköljmedel är i regel anpassade för användning även i mycket låga temperaturer. Detta gäller särskilt produkter i flytande form, då dessa, till skillnad från produkter i pulverform, inte behöver lösas upp. Det sköljmedel som Procurator har offererat är ett flytande sköljmedel av märket Neutral. Av den information om sköljmedlet som framgår av Procurators anbud framgår inte någon begränsning i avsedd användning av produkten till enbart vare sig varmt eller kallt vatten. Staden har därför bedömt att den av Procurator offererade artikeln uppfyller ställda krav.

Position 10: Staden har i bilagan Anbudssortiment ställt följande krav: "Flytande tvättmedel avsedd för automatisk dosering, utan optiskt vitmedel. Ecobrite Emulsion Clean eller likvärdigt." Som nämnts är angivna referensprodukter endast exempel. Något krav ifråga om pH-värde har inte ställts. Staden har bedömt att offererade produkt uppfyller ställda krav och är likvärdig med efterfrågad produkt.

Position 11: Staden vill understryka att det faktum att den av Procurator offererade produkten (PLS Flytande textil- och mopptvätt) har en lägre dosering per kilogram tvätt vid normal nedsmutsning än den angivna

referensprodukten, inte innebär att offererad produkt saknar likvärdighet. Tvärtom synes den vara effektivare. Staden har bedömt att offererad produkt uppfyller ställda krav.

Position 15: Det framgår av produktbeskrivningen till den av Procurator offererade produkten att tvättmedlet är anpassat för både fintvätt och för lätt eller hårt smutsade arbetskläder. Staden har bedömt att offererade produkt uppfyller ställda krav och är likvärdig.

Position 19: Staden har endast ställt följande krav: "Blötlägningsmedel anpassad för hårt nedsmutsat diskgodis. Ska vara anpassad för rostfritt, glas och porslin. CleanoCare eller likvärdigt. ". Accepterad förpackningsstorlek är 3-5 liter. Staden, som bestrider att offererad produkt inte går att använda utan Rekals specifika doseringssystem, har bedömt att den av Procurator offererade produkten uppfyller ställda krav. Det produktblad som sökanden gett in har inte, vare sig direkt eller genom länkning, ingått i Procurators anbud till staden. Den information som framgår av sökandens bilaga om användningen av den av Procurator offererade produkten har således inte utgjort del av stadens bedömningsunderlag vid utvärderingen. Eftersom det inte funnits anledning att ifrågasätta de uppgifter som Procurator lämnat i sitt anbud på position 19 har det inte funnits någon kontrollskyldighet från stadens sida beträffande uppgifternas riktighet eller fullständighet. Även om förvaltningsrätten skulle bedöma att den av Procurator offererade produkten på position 19 inte uppfyller ställda krav, vilket bestrids, innebär inte det att Procuratos anbud borde ha förkastats (jfr vad som i upphandlingsdokumentets punkt 4.4 sägs bl.a. om kravuppfyllnad på 90 procent av det efterfrågade sortimentet per varugrupp).

Position 26: Den av Procurator angivna länken fungerade vid tidpunkten för anbudsutvärderingen. Därför ställdes ingen fråga till Procurator gällande länken för position 26. Utifrån den information som framgått av länkad

webbsida har staden bedömt att den av Procurator offererade produkten uppfyller ställda krav.

Position 28: Av den webbsida som Procurator länkat till framgår att offererad produkt "[p]assar för alla automatiska halvprofessionella och vanliga diskmaskiner" och "är verksamt vid låga temperaturer (<55°C)". Någon begränsning till enbart långa eller korta program framgår inte. Tvärtom kan staden inte tolka beskrivningen på annat sätt än att produkten kan användas för samtliga program som är gängse för halvprofessionella och vanliga diskmaskiner, dvs. inklusive korta och långa program. Staden har bedömt att offererad produkt uppfyller ställda krav.

Position 30: Av stadens kravspecifikation framgår följande: "Spolglans, koncentrerad och neutral. Ska aktivt förbättra sköljprocessen i diskmaskin och göra disken snabbt torr och blank. Sun Spolglans eller likvärdigt. ". Något krav på visst pH-värde har staden inte ställt, än mindre att offererad produkt måste ha pH-värde 7. Det kan t.ex. nämnas att referensprodukten i koncentrat har ett pH-värde på 5,3. Staden har bedömt att offererad produkt uppfyller ställda krav.

Sammanfattningsvis uppfyller Procurators anbud kravet på att minst 90 procent av offererade produkter i varugrupp A och B ska uppfylla av staden ställda krav. Grund att förkasta anbudet har således inte förelegat.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Förvaltningsrätten konstaterar att bolagets invändningar i denna del i första hand avser stadens utvärdering av ett antal av de produkter Procurator offererat där bolaget menar att staden felaktigt godtagit produkter som rätteligen inte borde bedömts likvärdiga med de angivna referensprodukterna. Prövningen i förvaltningsrätten tar som ovan nämnts inte sikte på upphandlingens materiella resultat utan endast på om myndigheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de

upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU. Detta innebär bl.a. det inte ankommer på förvaltningsrätten att göra en egen utvärdering av anbuden. Den upphandlande myndigheten är den som får anses bäst lämpad att utvärdera lämnade anbud utifrån de krav som har ställts i upphandlingsdokumentet. Utvärdering vid offentlig upphandling ska göras objektivt i den meningen att inga ovidkommande hänsyn får tas. Det är dock ofrånkomligt att även en objektiv bedömning av inkomna anbud kan komma att inrymma ett visst mått av skönsmässighet, vilket måste godtas så länge utvärderingen utgår från de grundläggande principerna och de krav som ställs i upphandlingsdokumentet. Värderingen får godtas om det inte finns uppenbara skäl till en annan bedömning. Endast direkta felbedömningar eller andra motsvarande brister bör leda till ett ingripande enligt LOU (se bland annat Kammarrättens i Jönköping dom den 4 februari 2009 i mål nr 5-09).

Enligt förvaltningsrättens mening har bolaget inte visat att staden har gjort direkta felbedömningar vid utvärderingen eller att det finns uppenbara skäl till en annan bedömning än den staden gjort. Av betydelse för bedömningen är därvid att staden inte ställt större krav än att produkterna ska vara likvärdiga. Det finns därmed inte heller på denna grund anledning att ingripa med stöd av LOU.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att de omständigheter bolaget åberopat inte visat att staden i det aktuella upphandlingsförfarandet har brutit mot bestämmelserna i LOU eller dess bakomliggande principer. Grund för ingripande enligt LOU finns därför inte och bolagets ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Peter Lif
Chefsrådman

Charlotte Eliasson har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.